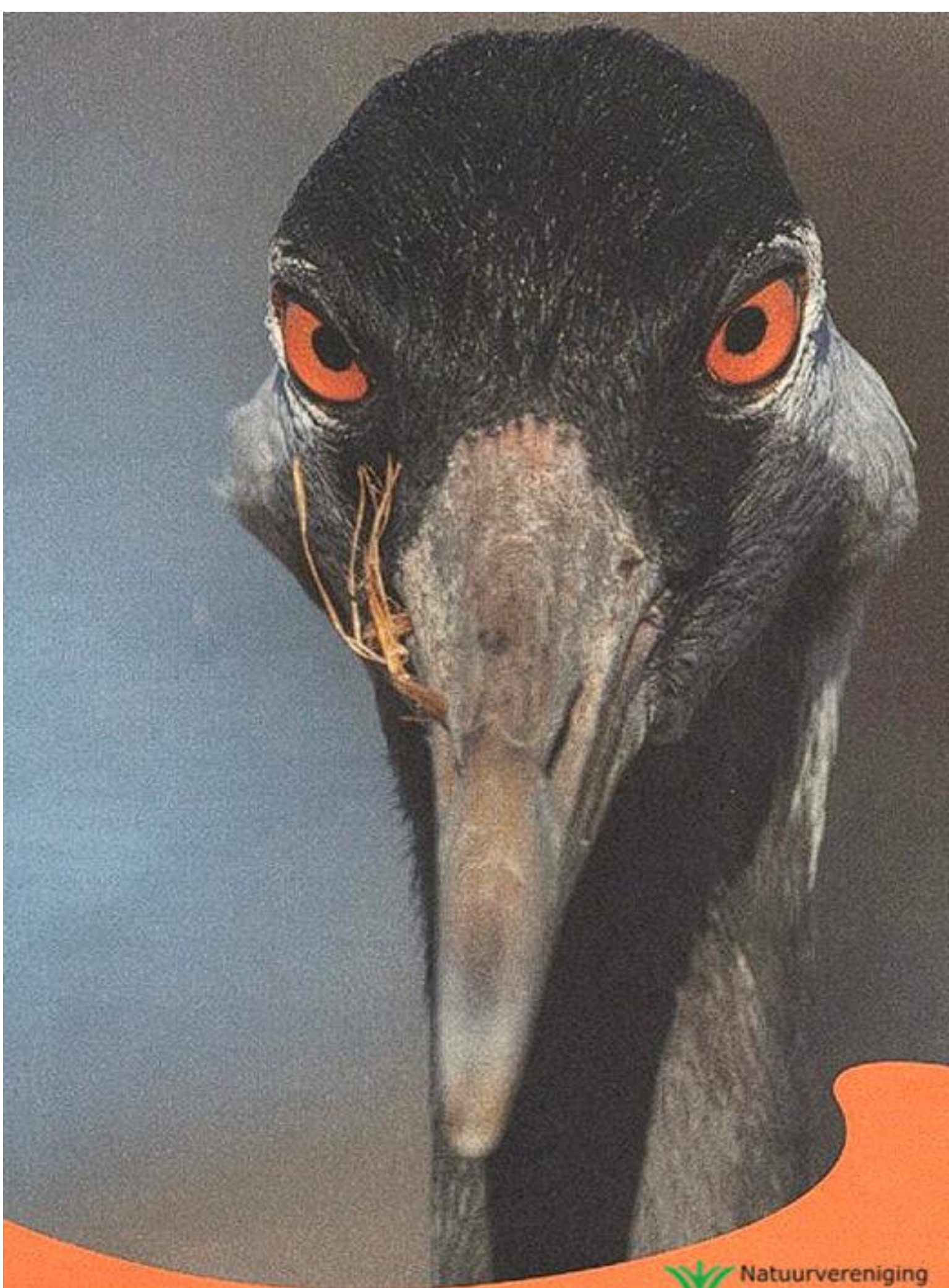

KNNV ZINGST 4-11 oktober 2025

Inhoud

Pag. 2	Van de voorzitter
Pag. 3	De camping waar we verbleven.
Pag. 4	Weekplanning excursies
Pag. 5	Verslag per excursie
Pag. 19	Waarnemingen

Foto's zijn gemaakt door Evert, Hans, Eveline, Fer, Ine, Ingrid, Bas en Marijke

Waarnemingen zijn verzameld door Hans.

De deelnemers aan dit kamp waren: Anja, Ben, Bert, Eveline, Wim, Evert, Maria, Fer, Frans, Hans, Ine, Kitty, Ingrid, Jacques, Marijke, Jan, Marijke, Gerard, Sicco, Susan en Bas.

Van de voorzitter

KNNV Natuurweek 3/11 oktober 2025 in Zingst.

24 deelnemers hadden zich ingeschreven voor deze Natuurweek. Mensen die elkaar al kenden, een beetje kenden of nog helemaal niet kenden. De liefde voor de natuur hadden zij als de gemeenschappelijk.. Helaas trokken twee deelnemers zich terug wegens blessures. Een groet van de groep hebben zij inmiddels ontvangen.

De camping was goed en verzorgd. jammer was dat de deelnemers wat ver uit elkaar waren gepland, de volgende keer duidelijke groepsplek afspreken. De opblaastent hebben we gebruikt als praathuis. Met grote moeite konden we er net in, Gerard de voorzitter moest blijven staan, maar dat was niet echt erg. Het was een mooie ervaring om de kraanvogels vroeg in de morgen over te horen vliegen op weg naar de voedselrijke plaatsen. Het aantal was ontelbaar, maar formatievliegen was hun vliegende kracht prachtig om te zien, hoe ze de koppositie van elkaar overnamen, zoals ook wielrenners doen.

Het weekprogramma was door Anja voorbereid. Zij kon o.a. putten uit eerdere vakantieweken van de KNNV, waaraan zij ook deel had genomen. Het waren mooie gevarieerde tochten, waaruit gekozen kon worden welke tocht de voorkeur had die dag, twee dagen fietsten we als groep. De verslagen vind je elders in deze rapportage van deze week.

Ondanks of dankzij de gevarieerde samenstelling van de groep was er een heel goede sfeer, dit werd veelvuldig genoemd bij de evaluaties van de dag en week. Bij een leuke band sprongen 4 mannen toe om deze klus te klaren, gelukkig voor Maria had Gerard een reparatie set bij zich, dus verder lopen was voor Maria niet nodig.

Het was niet vreemd dat er een leuke band te betreuren was, de oude DDR fietspaden waren niet zonder gevaar, de bospaden waren soms best link. Ik vraag mij af of onze topcrosser van der Poel daar had gereden. Maar gelukkig wist iedereen de finish te halen.

Het weer was terugkijkend in het algemeen goed, de wind zorgde voor enige tegenstand, een dag was nat, heel nat, de regenjassen, broeken en petten werden ingezet. Het was opmerkelijk dat diverse groepen de toevlucht naar het café hadden genomen, het heerlijke Duitse gebak vond moeiteloos zijn weg.

De tijd vliegt even snel als de Kraanvogels. In de eindevaluatie sprak iedereen zijn/haar waardering uit voor de inspirerende week en de zorg voor elkaar. Wanneer iemand al fietsend achter bleef, was er altijd wel iemand die zich terug liet zakken, dit werd gewaardeerd. De ingelaste stilte voorafgaande van de vraag, wie wil het eindverslag voor zijn of haar rekening nemen, zorgde er voor dat er een positieve reactie kwam van Marijke en Jan, een opgelucht applaus was hun deel. Dank daarvoor en plezier toegewenst.

Vrijdagmiddag werd het praathuis opgeruimd door 9 mensen, dat was wat veel maar zegt wel iets van de saamhorigheid van de groep. Sicco zorgt er voor dat de tent weer terug kwam bij Tieke Phaff. Sicco, dank voor je leiding bij het opzetten en afbreken van de tent.

Tieke dank voor je voorbereiding van deze week, ik heb plezier gehad van de overname van jouw voorzittersrol.

Vrijdagavond gingen wij met elkaar uit eten in het 5 sterren restaurant op de camping, het was lekker

en gezellig. Als tastbare waardering kreeg het KNNV team Zingst een leuke attentie voor alle inspanningen.

Wij bedankten elkaar, het was een heel mooie week.

Tot "Zingst " Ook namens Marijke en Anja

Gerard.

Het volle praathuis

Onze camping, waar we verbleven.

Al veel vaker verbleef de KNNV op Naturcamp Pruchten.

Adres: Am Campingplatz 1,

D-18356 Pruchten,

[Tel:+49](tel:+49382312045) (0)38231 2045

info@naturcamp.de,

www.naturcamp.de

Camping met blokhutten en huisjes. Blokhutten zijn in goede staat, ook huisjes te huur, deze zijn klein, zonder een douche, wel wc en keukentje.

Personeel: sommigen werkten zeer volgens de regels.

Locatie: camping lag op een prettige locatie, vlakbij de Bodstedter Bodden en rondom de camping was grasland en bos waar je vrij kon struinen. Supermarkt in Barth op fietsafstand.

Restaurant op de camping: De eerste avond mochten wij hier bij elkaar komen en elkaar ontmoeten. (daarna verzamelden wij ons in een tent) Laatste avond er gezamenlijk heerlijk gegeten.

Er is een winkeltje met o.a. brood.

Excursie overzicht Zingst 2025

De vetgedrukte excursies zijn uitgevoerd, de niet vetgedrukte excursies zijn aangeboden, maar niet gekozen.

1	Zondag 5 oktober	10.30 – 12.30 uur 1. Excursie met gids Ostsee strand Schutzzone 1	Fiets naar Sundische Wiese en wandelen
2	Maandag 6 oktober	2.1 wandelen vanaf de camping	wandelen
		2.2 Kranorama en Kranichwelten in Gunz en Bisdorf, wandelen naar vogelhut	Auto en wandelen
		2.3 Kranorama en Kranichwelten in Gunz en Barhoft en Bisdorf, fietsen naar uitkijktoren en vogelhut	Auto en fiets op fietsdrager
3	Dinsdag 7 oktober	3.1 Alt Darser Wald: bos en strand	Auto en wandelen
		3.2 fietstocht richting Bodstedt en voederplaats kraanvogels en bos	fiets
		3.3 grote fietstocht rond Alt Darser Wald vanuit Prerow en boottocht Bodstedt - Prerow	Boot en fiets
		3.4 brug richting Zingst 17 uur vogelobservatie	fiets
4	Woensdag 8 oktober	4.1 fietstocht naar Barth en Hinterste Berge	fiets
		4.2 vuurtoren (Natureum) en Darser Ort	Auto met fiets/fiets, wandeling
		4.3 dijk bij Zingst 17 uur vogelobservatie	auto
5	Donderdag 9 oktober	5.1 Wandelen Ostwald	Auto en wandelen
		5.2 Pramort en Hohe Dune via rondje fietsen Ostwald of direct met fiets vanaf camping	Auto en fiets of alleen fiets
		5.3 Strahlsund: baksteengotiek, bijv. Ozeaneum	Auto en wandelen
		5.4 varen Kranichtour Vanaf haven Zingst 16.30 – 18.30 uur, 22 euro	
6	Vrijdag 10 oktober	Zelf in te vullen, iets uit programma of iets anders	
		Strahlsund	Auto en wandelen
		Born, lopen naar vernet gebied	Auto en wandelen

Verslag per excursie.

1. Excursie o.l.v. een boswachter vanaf Schlösschen Sündische Wiese, zondag 15-10

Verslag door Eveline

Op de eerste dag van onze Zingst-week stapte bijna iedereen fris op de fiets, ondanks harde wind en herfstig weer. Het was rond 9 uur. Enkelen namen de auto. (totaal ca 35 km heen en terug vanaf camping Prüchten). Over de dijk werden we met de wind in de rug makkelijk naar het beginpunt geblazen. In het kader van de Nationale parkdagen van Vorpommerische Boddenlandschaft sloot onze groep aan bij een rondleiding door een boswachter in een gebied wat normaliter gesloten is voor bezoekers. In een treintje werden we in een grote groep naar het beginpunt van de wandeling gebracht. In kolonnes liepen we achter elkaar aan, grotendeels langs het strand. Hier ook wat bontbekplevieren, grote sterns, drieteenstrandlopers en nogal wat fotogenieke dode bomen.

De boswachter gaf uitgebreid informatie over afkalving en aangroei van land, uitgebreide info over stormvloed en met exacte datums, zoutgehalten op verschillende plaatsen in de Oostzee en ten slotte ook over de geschiedenis van dit gebied en de invloed die dit heeft op de mensen.

Aan het eind van de wandeling liepen we nog een stuk door water om weer terug te kunnen komen.

En... op de Sündische Wiese is ook héééle lekkere taart!

gele haarkwal

vos

Hierna fietste nog een groepje "diehards" naar de oostpunt van het schiereiland, waar vos en zeearend gespot werden. De andere fietsers gingen met forse tegenwind terug via de zuidkant van het schiereiland, waar we goed uitzicht hadden over het water, de rietvelden en de weiden met meerdere mooie uitzichtpunten. Rode wouw speelde met de wind.

2.1 Wandelen vanaf de camping: geen verslag ontvangen

2.2 Excursiegebied: Gunz, Kranorama, Kranichwelte, Bisdorf

Excursiegebied: Gunz, Kranorama, Kranichwelte, Bisdorf

Datum: 6-10

Weersomstandigheden. Bewolkt, droog, 12 graden
18 deelnemers.

Verslag door Bas

Per auto 30 km enkele reis + wandeling naar hut Bisdorf 3 km
(heen en terug)

Moeilijkheidsgraad 1

Duur excursie 13:00-19:30

Rapportcijfer 8

Per auto Pruchten-Kranorama (Gunz)-Kranichwelten (Gunz)-

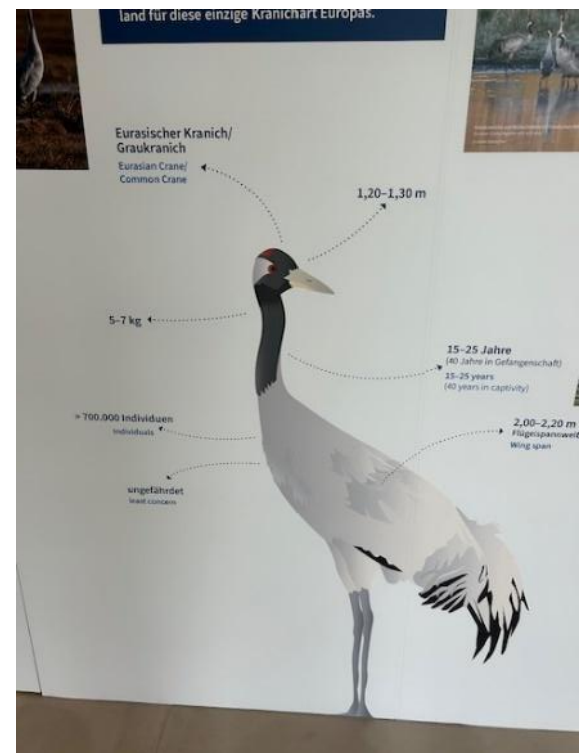
Beobachtingshutte

Bisdorf.

We hebben dit zo gepland dat we bij avond het landen van de
kraanvogels konden
zien.

Kranorama: Hier worden kraanvogels gevoerd. Er
zijn er zeker een paar honderd. Je kan ze zien vanuit
een 2-verdiepingen hut met kijkvensters en gewoon op de begane
grond. Je krijgt een groepskorting vanaf 15 personen (in combi met
Kranichwelten).

Haal daar ook de kaarten. Vanwege het voeren zijn er ook andere soorten als ganzen etc te zien. Zo
dicht bij komt niet vaak voor. Het is een heel spektakel met landende kraanvogels. We zagen ook
jonge vogels, te herkennen aan de bruine kleur.

In kranichwelten

Kranichwelten; Een spiksplinter nieuw gebouw met tentoonstellingsruimte, een film en cafetaria. Zeer de moeite waard.

Beobachtungshutte Bisdorf (Kranichkiek)

In Bisdorf is parkeergelegenheid en loop je ca 1,5 km naar de Boddenkust. Hier is een grote hut. Helaas voor ons landden de vogels toen wij er waren aan de overkant bij Pramort. In het schemerduister teruglopend waren er wel veel dwergvleermuizen.

3.1 Excursie naar Darßer Wald,

Datum ; 7-10-2025

Excursieleider ; Bas

Aantal deelnemers: 3

verslag door Susan

1 auto voor vervoer.

26 km enkele reis

Moeilijkheidsgraad 1

Wandeling van 9,5 km.

Wandeling: Wald und Strand.

Wandeling start bij P Drei Eichen. Betaald parkeren, met euro munten.

Vanaf de camping 3 kwartier rijden.

Start van de wandeling ; 10.00 uur, tot 14.30 .

Duur wandeling 5.30 uur.

Weersomstandigheden: Windstil zacht herfstweer, bewolkt maar droog. Aan het einde van de wandeling begon het te regenen.

Men wandelt eerst vanaf de parkeerplaats 1 km, westwaarts, naar het Weststrand, dan 3 km noordwaarts het strand aflopen, dan aangekomen bij de Mullerweg, weer oostwaarts lopen, tot de T-splitsing. Daar aangekomen rechtsaf, naar het zuiden lopen, volg de bewegwijzering naar de P Drei Eichen.

De drie deelnemers hebben genoten van deze natuurbeleving. Het betreft een afwisselend bos, voorgevallen bomen, mossen, en de aanwezigheid van paddenstoelen was ongeëvenaard. We konden niet alles determineren, dan kwamen we nooit meer dat bos uit. In het bos zagen we de grote bonte specht, het goudhaantje, staartmeesje, vlak bij zee, in het bos het roodborstje. We hoorden de zwarte specht. Op het strand was er veel zee gras aangespoeld met een soort gele ertussen wat we niet huis konden brengen, en veel oorkwallen. Er waren wat kokmeeuwen die rustig bleven zitten als we langskwamen. Er waren 2 raven op het strand, en gedurende de hele dag 1 niet te stoppen stroom van piepkleine vogeltjes op doortrek naar het zuiden. Het leken ons piepers, maar welke piepers? Er zaten wat meesjes tussen, vinkjes maar meer konden we niet onderscheiden.

Terug in het bos genoten we van de vele mossen weer bijzondere paddenstoelen. Er waren stukken bos waar afwatering was aangelegd. Langs de Mullerweg was een stuk met 11 oude beuken met een enorme stamomvang.

Verder veel sparren Eiken en Elzen. Plantengroei ; verschillende manshoge varens, een verdroogde orchidee.

Wel gebruikten de fietsers ook ons wandelpad. Het was een wandeling om nooit te vergeten.

Grote parasolzwam

3.2 Excursieverslag richting west van de camping langs de Bodstedter Bodden en dan tot Neuendorf via akkers en bos weer terug

Verslag door Evert

Datum: di 7 okt 2025

Het weer: 15 °C, zwaar bewolkt, wat zon en later af en toe een beetje motregen

Aantal deelnemers: 8

Totale duur van de excursie: 5 uur

Type vervoer naar startpunt en aantal km: fiets

Excursie lengte in km en tijd in uren: 30 km ?

Moeilijkheidsgraad heuvelig / drassig (1-5): 3 vlak, bospaden en enkele flauwe akkerhellingen.

Waardering van het gebied(1-10): 7.5

Speciaal interessant vanwege: vogels en landschap

Startpunt van de wandeling: Naturcamp Prüchten

Route in het excursie gebied: zie onder

Sfeerverslag van de interessante waarnemingen:

Vóór deze fietstocht om 7.15u de camping weg afgelopen tot zandpad, daar schuin zijpad rechts omhoog is een bankje met uitzicht rondom waar tot een uur of acht elke dag meer dan duizend kraanvogels in lange lijnen luid trompetterend laag overkomen

Je hoort daartussen ook de enkele jongen (bruine kop) piepen. Op de camping zijn ze door bomen niet zo goed te zien. Ze komen van de waterslaapplaatsen in de Bodden (strandmeren) op eilanden als Kir, Oie en bij Pramort om te foerageren in de maisakkers en 's avonds vanaf 17 uur weer het omgekeerde en ze passeren daarbij de brug naar Zingst die hier in de verte is te zien. De leidende kraanvogel in de V formatie zal steeds van plaats wisselen en zorgt voor een verminderde luchtweerstand, waardoor de vogels die in de diepgang van hun voorligger vliegen, minder energie verbruiken en niet uitgeput te raken en duidelijk zicht hebben op de

kraanvogels

leider. (Wij fietsen zo ook dicht op onze voorganger bij harde tegenwind) De luidruchtig roepende Kraanvogels kunnen elkaar zo beter zien en horen en zo efficiënter navigeren door “kletsend” signalen uit te wisselen over richting of obstakels en op gevaren te reageren. Toch ontstaan er bij heel lange rijen in intensiteit toenemende aerodynamische luchtgolven die door de hele groep gaan en latere vogels in de rij vaak vrij wild laten schommelen, waardoor deze zich weer afsplitsen. Je blijft kijken!

Al bij het vertrek op de camping om 9 uur waren de vogels van de camping te horen als groene- en grote bonte specht, boomklever, winterkoning, witte kwikstaart, koolmees, huis- en ringmus en de zingende zwarte roodstaart op de receptie. Ook een lichte taigaboomkruiper van boom tot boom met in de kijker zuiver witte buik en borst, opvallend lang doorlopende witte wenkbrauwstreep met wit boven de snavel en hoge scherpe schrille roep klonk duidelijk anders dan Boomkruiper, die ik elke week in Amsterdam hoor. Op deze fietstocht volgen we rechtsaf een deel van de totaal 300km lange Oostelijke Bakstenenroute: OBR met middeleeuwse rode baksteen gotiek, omdat natuursteen schaars was in de Noord-Duitse vlakte, waardoor de “steenrijke” middeleeuwse kooplieden en adel klei bakten tot een duurzaam en lokaal beschikbaar bouw materiaal. Deze methode leidde tot een unieke bouwstijl die nog steeds zichtbaar is in stadskerken, gevels van herenhuizen, poorten, torens en vestingwerken van steden zoals Barth en Stralsund, die we bezochten, maar ook in het St Ewald kerkje onderweg voor Bodstedt dat we met een rondje om de kerk vereerden en daarvoor beloond werden door voorbijvliegende

volwassen zeearend. Dat hier zeker de kraanvogels onderdeel zijn van het toerisme blijkt uit B&B namen als Kranichblick, Kranichweide en Kranichhorst. Bij het strandje met riet twinkende baardmannetjes en bij het veerhaventje van Bodstedt stonden andere KNNV deelnemers voor de oversteek met de fiets naar Prerow via de Prerower Strom. Wij vervolgen de route langs de drukke doorvoerweg weg L211 richting Fuhlendorf. Hier veel zingende zwarte roodstaarten, huismussen, ringmussen roepende vink en groep sijzen en goudhaantjes. Als we de bebouwde kom uit zijn stopt het fietspad richting Hermanshagen Heide waar we naar toe willen omdat hier akkers met veel kraanvogels dichtbij waren, toen we kwamen aanrijden op de aankomstdag. Omdat we geen risico nemen bij auto's die hier plotseling 100km rijden nemen we een omweg via de OBR en door het bos richting Neudorf Heide en dan via Hermanshagen Dorf. Hier onderweg kievit, sperwer, torenvalk, buizerd en 2 prachtige buitelandse rode wouwen en groepen raven met bonte kraaien (die hier zwarte kraaien vervangen). Dan plots voor ons achter heuvelrand grote groepen drukdoende grijs oplichtende kraanvogels voor de bomenrand maar erg schuw want al voor de 200m kritische afstand vliegen ze allemaal luidroepend weg. De kraanvogel moet zijn gewicht van tussen 3 en 6 kg omhoog krijgen wat bij verstoring extra energie kost. Tja, de contouren van fietsende natuurmensen! De vluchtafstand, ofwel de afstand tussen mens en kraanvogel op het moment dat die laatste ervandoor ging bij het nest, varieerde van 190 tot 400 meter, gemiddeld 281 m volgens Rob Bijlsma (2019) in een nauwgezet artikel over broedende kraanvogels in ons land, zie <https://natuurtijdschriften.nl/pub/1018628/DV2019032001001002.pdf>

Grus grus is kraanvogel Latijn, Grieks gērus 'stem, roep' of liever Grieks gērōn 'oude man' (denk aan gerontologie), Dat zou betekenen dat kranen genoemd zijn naar de hoge ouderdom die zij kunnen bereiken - gemiddeld 17 tot wel 40 jaar en van het Griekse woord géranos, is overigens de plantnaam geranium afgeleid omdat de uitsteeksels van haar vruchten aan de snavels van kranen doen denken net als bij de Ooievaarsbek. Op weg naar Hermanshof rijden waar we linksaf waar we de L211 weer volgen en bij de afslag Kronsberg openbaart zich een prachtig tableau van kraanvogels en vijf soorten ganzen: de kolgans met jongen zonder "kol" en zwarte buikstrepen, de Canadese, grauwe-, brandgans en jawel de kleine rietgans mooi door de telescoop. Ook hier weer piepende jonge kraanvogels met bruine kop in groepje van drie met oudervogels. Hier zijn de vogels op 200m en niet schuw enkele liggen met de kop achterover te slapen. Terug door het Barther bos met vuurgoudhaantjes, koolmees, zwarte mees, roodborst en kruisbek. Na een pauze bij de mythische Wundereiche met een gat in de stam naar Planich en het fietspad op

(op de plaats van de oude spoorlijn) tevreden terug naar de camping.

3.3 Boottocht naar Prerow met fietstocht rond Darßer Walt

Verslag door Eveline

Vanuit de haven van Bodstedt (kwartier fietsen vanuit de camping) gaat paar keer per dag een fiets/voetgangersveer naar Prerow. Een mooi tochtje , wat ruim een uur duurt. Op de boot zijn versnaperingen en drinken te koop. Met een groepje van zeven fietsten we een prachtige tocht door het Darßer Walt (hier een picknick) naar het Weststrand en verder naar Ahrenshoop. Vervolgens gaat de tocht langs de zuidrand over een mooi gelegen fietspad langs een waterrijk binnengebied met uitgestrekte

Darßer Wald

Prerower strom

haven

rietvelden. Duizenden zilverplevieren en wat zeearenden en andere watervogels rusten hier. Helaas regende het toen al geruime tijd. Na Born auf dem Darss en Wieck auf dem Darss kom je weer uit in Prerow. Hier hebben we ons bevrijd uit de natte jassen om wat warmes te drinken en heerlijke "Torte zu essen." Over de dijk weer terug naar de camping. Dit is een fietstocht van ca 60 km. De kwaliteit van de fietspaden is soms wisselend. In het bos kom je fietspaden tegen, die in Nederland "wandelpaden" genoemd zouden worden, of "laarzenpad" vanwege de vele regen. En soms fiets je over betonplaten, die niet geheel aansluiten op elkaar. Alles bij elkaar was het een mooie fietstocht in een goede sfeer, ondanks een paar uurtjes regen 😊

4.1 Excursiegebied: Barth en Hinterse Berge

Wespenorchis

Barth

Datum: 08-10-2024

Weersomstandigheden: overwegend droog, bewolkt, af en toe een spatje regen.

Aantal deelnemers: 3

Verslag door: Ine

Vervoer: fiets

Afstanden: totaal 15 km. Stijging; Niet, Vlak

Totale duur: 5 uur

Moeilijkheidsgraad: 1

Rapportcijfer: 7

Interessant voor: vogels en paddenstoelen

Startpunt excursie: Naturcamp Prüchten

Route in het excursiegebied:

Naar Prüchten, afslag fietspad Barth. Voor Barth linksaf richting Hinterse Bergen. Op de kaart stond een rondrit. Dat is niet geheel het geval. Langs de Gedenkstätte Stalag Luft, langs een uitkijkpunt en dan weer op de dezelfde weg terug, vervolgens op fietspad rechtdoor richting Barth.

Naar Barth, om stadje met haven en markt bekijken, koffie en zo, boodschappen doen en terug naar de camping.

Interessante waarnemingen:

Indrukwekkend was de Gedenkstätte Stalag Luft. Op de borden werd uitgebreid ingegaan wat in WO2 daar gebeurd was. Hier was een concentratiekamp voor vooral gevangenen bemanningsleden van Amerikaanse en Britse vliegtuigen. Ook waren er andere gevangenen. Joodse bemanningsleden werden apart gezet. Hebben wel de oorlog overleefd. Dat geldt niet voor alle andere gevangenen. Indrukwekkend. Gezien: vooral raven, veel populiermelkzwammen en langs de weg twee breedbladige wespenorchissen.

4.2 Excursiegebied: Darßer Ort, vuurtoren en Natureum

Plaats: Prerow

Datum: 8 oktober 2025

Het weer: bewolkt

Aantal deelnemers: 11 (3 met auto/fiets en fietsdrager, 8 fietsen)

Totale duur van de excursie: 3,5 uur wandelen, plus 45 minuten facultatief voor vuurtoren beklimmen en Natureum

Type vervoer naar startpunt en aantal km: Prerow, 15 km met auto (17 min), P Bernsteinweg (12 euro hele dag, hoogseizoen t/m 31 oktober) en 6 km fietsen naar vuurtoren of helemaal met de fiets 21 km (ca 1,5 uur fietsen). Er gaat ook een huifkar van Prerow naar de vuurtoren. Opstappen kan bij de Bernsteinweg, iets voor de parkeerplaats.

Excursie lengte in km en tijd in uren: 4,5 km in 3,5 uur en 45 minuten natureum en vuurtoren

Moeilijkheidsgraad heuvelig / drassig (1-5): 2 ivm stukje strand

Waardering van het gebied (1-10): 8

Speciaal interessant vanwege: edelherten, uitzicht

Startpunt van de wandeling: bij de vuurtoren

Route in het excursie gebied:

Om 10.30 uur verzamelden we bij de vuurtoren. Wij zijn eerst naar het strand gelopen tot het afgesloten is en daarna over de vlonders en een bospad. De meeste mensen liepen andersom.

De weg gaat langs 2 uitzichttorens. Bij de 2^e staat ook een picknickbank, hier hebben we geluncht. Er werd ook een everzwijn in de buurt gespot. Langs het pad veel rendiermos en ook paddenstoelen. In de dennenbomen hoorden we veel goudhaantjes, al kon niet iedereen de hoge piepjes horen. Vanuit de torens hadden we zicht op ca 10 edelherten in de verte. In het riet zagen we af en toe baardmannetjes opvliegen. Heel in de verte werd een eidereend gespot. Op de terugweg over het bospad kwamen we langs een lage uitkijk over het rietland. Daar zagen we nog 3 herten.

Onderaan de vuurtoren is het Natureum (toegang 8 euro), een enkeling ging naar binnen: er waren een aantal aquaria, een fototentoonstelling van het jubileum buiten en een café met terras. Je kunt de vuurtoren beklimmen en eronder zijn een aantal kamers met een kleine tentoonstelling. Ik vond leuk hoe bijvoorbeeld barnsteen was uitgesteld. Met een foto dat mensen aan het zoeken zijn en daarbij zowel hoe het op het strand gevonden wordt als hoe het er uiteindelijk geslepen uit ziet.

Verslag van de interessante waarnemingen: 13 edelherten, goudhaantjes, baardmannetjes, eidereend, dodaars, vliegenschwam.

Verslag Anja

5.2 Excursiegebied: Pramort en Hohe Dune

Datum: 9-10-2025

Weersomstandigheden: droog, windkracht 4

Aantal deelnemers: 8

Verslag door : Ingrid Martin

Vervoer: 4 deelnemers per fiets, 4 deelnemers per auto tot Sundische Wiese, daarna fiets

Totale duur van de excursie: afhankelijk van vervoer 6-8 uur

Afstanden: Fietsen vanaf de camping tot Sundische Wiese via Osterwald 17 km. Fietsen vanaf Sundische Wiese tot observatie hut bij Pramort ong. 10 km. Wandeling vanaf de fietsparkeerplaats vlakbij Pramort naar Hohe Dune 6 km. Een aantal deelnemers heeft nog een fietstocht gemaakt vanaf de Sundische Wiese via Osterwold en Muggenburg, Fohrhof terug naar Sundische Wiese.

Moeilijkheidsgraad: makkelijk

Rapportcijfer: 8

Speciaal interessant voor vogels en zoogdieren.

Startpunt vanaf de wandeling/fietstocht : Zie bij afstanden. Een aantal deelnemers hebben hun fiets mee kunnen nemen op het fietsenrek van hun auto.

Route in het excursiegebied: zie kaartje. Er mag alleen op de paden gelopen/gefietst worden. De route wordt na 15.00 uur vanaf de Sundische Wiese afgesloten voor degene die geen toegangskaartje hebben gekocht. Er werd gecontroleerd.

Verslag van de excursie en interessante waarnemingen:

Wat betreft de fietstocht vanaf de Sundische Wiese via Osterwold en Muggenburg, Fohrhof terug naar Sundische Wiese. Er zijn een paar uitzichtpunten vanaf de dijk, maar daar zijn weinig bijzondere waarnemingen gedaan. Wel waren er veel dagpauwogen te zien.

Vanaf de Parkeerplaats bij de Sundische Wiese is er in groepjes op de fiets vertrokken richting Pramort. Het geasfalteerde fietspad loopt eerst een stuk over de dijk waarbij uitzicht op veel dode bomen met aalscholvers, rietland en verder weg waterplassen met eenden en meerkoeten.. Daarna volgt een duinlandschap. Vanaf de fietsenstalling voordat je bij Pramort komt, gelopen merendeels over een vlonder pad tussen het riet 6 km. naar de Hohe Düne. Hier veel baardmannetjes gehoord en gezien, maar ook een waterral gehoord en in de dennenbomen kruisbekken gehoord. Bij de Hohe Düne, een rij wat hogere duinen grenzend aan de zee, is een uitkijkplateau gemaakt. Vandaaruit prachtig zicht op vier zeearenden (waaronder jonge zeearenden) die cirkelden boven de zeekuststrook. Ook zijn er veel edel – en damherten te zien. Teruggelopen naar de fietsenstalling en met de fiets naar de observatie hut bij Pramort met uitzicht op de Bodden en de rustplaats Grosser Werder waar de kraanvogels zouden kunnen landen. Verschillende steltlopers als kemphaan, groenpootruiter, wulp, witgatje en zwarte ruiter waargenomen. Ook slobbeenden. Opvallend veel blauwe reigers bij een plasje. Rond de schemering kwamen er wel wat kraanvogels overvliegen, maar de grote groep bleek vanavond toch een andere route te verkiezen. Toen de laatste deelnemers terug fietsten, rond 18.00 uur, zat er vlakbij de observatie hut een grote groep kraanvogels nog te foerageren in het veld. Op de dijk stak een edelhert vlakbij het fietspad over. Op de parkeerplaats bij de Sundische Wiese knorden de wilde zwijnen achter de auto.

5.3 Tochtje naar Stralsund.

Afstand van camping 40 km;

Excursieduur 5 uur

Vrijdag 10 oktober was een vrije dag. Uit alle eerdere excursies konden we zelf nog kiezen welke we niet gedaan hadden of nog een keer over wilden doen. Op de gezamenlijke app verscheen een

oproep van Anja wie er zin had om naar het Ozeaneum in Stralsund te gaan. Zo'n drie kwartier rijden van de camping.

Anja en ik bleken de enigen te zijn. Als kleinst mogelijke groep togen we daarheen. Stralsund ligt aan de Oostzee, maar wordt daar door het eiland Rügen van afgeschermd. Een brug verbindt Stralsund met Rügen. Het Ozeaneum ligt bij de haven. Een geweldig groot complex met van buiten grote cilindervormige eenheden. Heel modern en futuristisch. Toch is het al in 2008 gebouwd. Van binnen

Het stadhuis

Marienkirche

is het minstens zo imponerend. Al direct bij binnenkomst komen we in een grote hoge hal. Met in de lucht geraamtes van gigantische walvissen en andere zeemonsters. Met een trap naar driehoog dalen we langs heel veel diarama's, aquaria, dieren op sterk water en informatiepanelen. Van over de hele wereld. Maar met nadruk op de onderwaterwereld van de Baltische kust. Teveel om allemaal op te noemen. Groot zoals een opgezette bultrug (40 meter) tot halve cm grote "staande garnaltjes". Naast al deze bezienswaardigheden is er aandacht voor, en bezorgdheid over, het verlies van de Biovielfaltigheid. De noodzaak om te beschermen werd duidelijk onderstreept met de vermelding van de inspanningen van Greenpeace. Komen we naar buiten, staat Greenpeace er met een standje. In Nederland vertelde de standhouder, is Greenpeace veel bekender dan in Duitsland.

Hé, wat aardig, drinken we koffie, zien we nog twee KNNV-ers langslopen. Bij nader inzien leek hen het Ozeaneum ook aantrekkelijk. Zeer terecht! Waardering in punten? 10!

We zijn ook nog even naar de stad geweest. Daar blijken veel historische bouwwerken in baksteengotiek.

De Hanzetijd was een rijke tijd. We liepen langs een reusachtige Marienkirche.

We wilden toch wel eens zien hoe dat van binnen zou zijn. Helaas, we stonden aan de verkeerde kant. En omlopen kostte teveel tijd.

Ook op de Alte Markt fraaie voorbeelden van de baksteen architectuur. Zoals het Rathaus. Prachtig, zelfs in het tegenlicht. Dus..... mocht iemand denken, ach weer zo'n plaatsje aan de kust: Ga naar Stralsund, bezoek het Ozeaneum en loop een rondje door de binnenstad. Ook voor de stad: 10 punten. Verslag F

6.2 Born auf Dem Darsz, vernet gebied.

Vrijdag 10-10-2025

Weer: krachtige wind.

Tijd: 9.30 Met de auto 25 min naar Born auf dem Darsz.

Geparkeerd bij camping Regenbogen.

We liepen, 5 personen, over de camping het fietspad volgend naar een vernet gebied.

Links van ons, afgeschermd door een rietkraag, ligt de Saaler Bodden, rechts een vernet/ onder water gezet gebiedje.

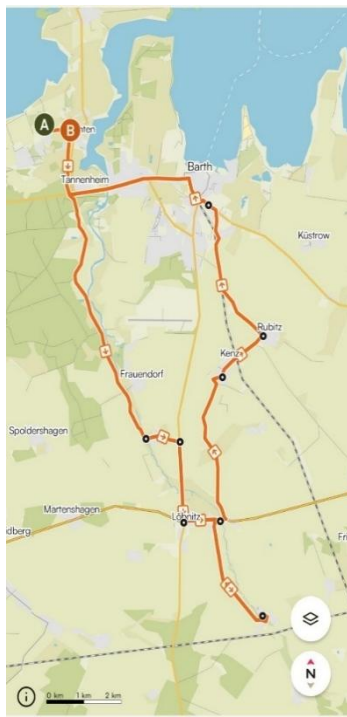
Het eerste deel, met eilandjes, zien we verschillende eenden soorten waaronder krak- en slobenden en smienten. Een groep kokmeeuwen en een enkele grote mantelmeeuw, en kieviten.

Verderop bij het opener water kunnen we van het fietspad af en staan bij een hek en in de luwte. Duizenden goudplevieren vliegen in wolken op. De eventuele rede, een predator zien we niet. Na ruim een kwartier dalen de goudplevieren weer.

We hebben daar ong. 45 minuten gekeken.

Met de auto rijden we nog door naar Ahrenshoop, goed voor koffie, maar verder weinig bijzonders.

Marijke

Excursiegebied: Het beekdal van het riviertje de Barthe, van Barth tot Strakow

Datum: woensdag 8 okt 2025

Het weer: bewolkt maar wel droog

Startpunt van de fietstocht: vanaf onze camping in Pruchten

Aantal deelnemers: 2

Totale duur van de excursie: 3/4 dag

Excursie lengte in km en tijd in uren: een fietstocht van 35 km

Moeilijkheidsgraad heuvelig / drassig (1-5): 2, vanwege stukjes DDR betonweg, lichte

heuveltjes en een stukje drukke weg van ca. 2 km bij Löbnitz.

Waardering van het gebied (1-10): 8

Speciaal interessant vanwege: natuur en cultuur

Vermeld de locatie van de interessantste waarnemingen, maar niet te precies voor zeer zeldzame planten: de weg langs de westkant van de Barthe tussen Planitz en Wobbelkow was wat natuur betreft het meest interessant, steeds verschenen rode wouwen, spechten en raven.

Route in het excursie gebied: De route loopt langs gedeelten van de fietsroute "Rund um die Vinetastadt Barth" (VB) en de "Östlicher Backstein-Rundweg" (ÖBR) fietsroute naar het zuiden, naar Starkow en terug via de Greifenweg, een pelgrimspad, via Kenz naar Barth.

Verslag van de interessante waarnemingen: Helaas misten we de Wasserburg van Divitz omdat dat aan de andere kant van de beek lag. Ook qua natuur was dat misschien aardiger geweest. De Backsteinbasilika St. Jürgen in Starkow werd gerenoveerd zodat we deze alleen aan de buitenkant

De waterput in Kenz

slechte betonwegen

konden bekijken. Handig is om van te voren te controleren wanneer het café daar open is:

<https://www.starkow.net/index.html>

De pastorietaan is ook de moeite waard. In Kenz was de kerk ook dicht helaas. Maar hier hebben we wel de beroemde waterput bekeken en heilzaam water gedronken. Vroeger werd dit druk bezocht, zelfs door de koning van Polen. Zij zochten daar genezing voor hun kwalen. Het water smaakt een beetje ijzerachtig. Zie o.a.

<https://www.quellenatlas.eu/media/bc2bee44b7b0a928ffff8006ffff0.pdf>

De bijbel van Barth

Barth

Op de huizen in de omliggende dorpen zie je soms een afbeelding van de waterput op de buitenmuur geschilderd.

In Barth bezochten we het Bijbelcentrum. Daar ligt een exemplaar van de bijbel in het Nederduits waarvan er in de 16e eeuw 1000 exemplaren hier zijn gedrukt:

<https://www.bibelzentrum-barth.de/niederdeutsch/>

Na een bezoek aan de St Marienkirche in Barth keerden we tevreden huiswaarts.

Jan

Ochtendtrek kraanvogels bij de camping, richting de Bodden.

Tijd: 7.15 uur. tot 8.00 uur

Weer: matige westenwind, licht bewolkt.

Vanaf camping "Naturcamp Pruchten" liepen we met 3 personen in noordelijke richting. Even verderop kwamen we in open veld. Daar konden we de kraanvogels al van verre zien aankomen. In grote getale vlogen ze pal over ons heen van hun overnachtings plek naar de velden om te foerageren. Aan het eind van het veld is één rijtje duin langs de Oostzee. Na ruim een half uur was het grootste deel van de kraanvogels voorbij. Vanaf deze plek is de ochtendtrek beter te zien dan vanaf de camping zelf, waar je zicht wordt belemmerd door de bomen. Door Marijke

Websites:

www.zingst.de

www.Fahrgastschiff-darss.de

www.outdooractive.com

www.birdingplaces.eu

www.naturcamp.de

Waarnemingen van 4 tot 11 oktober 2025

Dagvlinders

Aglais io	Dagpauwoog
Pieris rapae	Klein koolwitje
Vanessa atalanta	Atalanta

Geleedpotigen

Perforatus perforatus	Vulkaantje
-----------------------	------------

Kevers

Carabus auratus	Gouden schallebijter
Coccinella septempunctata	Zevenstippelig lieveheersbeestje
Harmonia axyridis f. succinea	Veelstippig Aziatisch lieveheersbeestje

Libellen

Sympetrum striolatum	<i>Bruinrode heidelibel</i>
----------------------	-----------------------------

Mossen en korstmossen

Cladonia furcata	Gevorkt heidestaartje
Cladonia portentosa	Open rendiermos

Neteldieren

Aurilia aurita	Oorkwal
----------------	---------

Paddenstoelen

Amanita muscaria	Vliegenzwam
Calocybe gambosa	Voorjaars pronkridder
Calvatia excipuliformis	Plooivoetstufzwam
Clitocybe fragrans	Slanke anijstrechtterzwam
Clitocybe nebularis	nevelzwam
Clitocybe odora	Groene anijstrechtterzwam
Conocybe pubescens	Donzig breeksteeltje
Coprinus comatus	Geschubde inktzwam
Cortinarius bolaris	roodschubbige gordijnzwam
Geastrum spec.	Aardster
Hypholoma fasciculare	Gewone zwavelkop
Lactarius helvus	Viltige maggizwam
Lactarius spec.	Melkzwam

Lepiota spec.
 Leucopaxillus ganteus
 Lycoperdon perlatum
 Macrolepiota excoriata
 Macrolepiota procera
 Mycetinis alliaceus
 Paxillus filamentosus
 Phallus impudicus
 Pholiota adiposa
 Polyporus varius
 Russula alnetorum
 Russula ochroleuca
 Russula parazurea
 Russula queleti
 Scleroderma citrinum
 Stropharia caerulea
 Suillus bovinus
 Suillus grevillei
 Suillus variegatus
 Tricholomelia constricta
 Trifolium arvense

Parasolzwam p. p.
 reuzendikhoed
 Parelstuifzwam
 Rafelige parasolzwam
 Grote parasolzwam
 Grote knoflook taailing
 Elzenkrulzoom
 Grote stinkzwam
 goudvliesbundelzwam
 waaierbuisjeszwam
 Elzen russula
 geelwitte russula
 Berijpte russula
 Purperrode russula
 Gele aardappelbovist
 Valse kopergroenzwam
 koeienboleet
 gele ringboleet
 Fijnschubbige boleet
 Blanke pronkridder
 Hazenpootje

Planten

Armeria maritima
 Artemisia campestris subsp.
 campestris
 Berteroa incana
 Betula spec.
 Bolboschoenus maritimus
 Cakile maritima
 Calamagrostis arenaria
 Campanula rotundifolia
 Carex arenaria
 Cerastium tomentosum
 Cotula coronopifolia
 Crataegus monogyna
 Cytisus scoparius
 Dryopteris filix-mas
 Empetrum nigrum
 Erigeron annuus
 Erodium cicutarium
 Eupatorium cannabinum
 Euphorbia cyparissias
 Frangula alnus
 Galium verum
 Glaux maritima
 Honckenya peploides

Engels gras
 Wilde averuit s.s.
 Grijskruid
 Berk spec.
 Heen
 Zeeraket
 Helm
 Grasklokje
 Zandzegge
 Viltige hoornbloem
 Goudknopje
 Eenstijlige meidoorn
 Brem
 Mannetjesvaren
 Kraaihei
 Zomerfijnstraal
 Reigersbek
 Koninginnekruid
 Cipreswolfsmelk
 Sporkehout
 Geel walstro
 Melkkruid
 Zeepostelein

Engels gras

Jasione montana
Juncus effusus
Lamium album
Leymus arenarius
Linaria vulgaris
Lysimachia vulgaris
Matteuccia struthiopteris
Melilotus albus
Ornithopus perpusillus
Oxybasis rubra
Persicaria amphibia
Phragmites australis
Picris hieracioides
Pilosella officinarum
Pinus sylvestris
Polypodium vulgare
Reseda lutea
Salix alba
Salsola kali
Saponaria officinalis
Sedum acre
Silene latifolia
Succisa pratensis
Tanacetum vulgare
Trifolium arvense
Tussilago farfara
Verbascum spec.
Verbascum speciosum
Viola arvensis
Zostera marina

Zandblauwtje
 Pitrus
 Witte dovenetel
 Zandhaver
 Vlasbekje
 Grote wederik
 Struisvaren
 Witte honingklaver
 Klein vogelpootje
 Rode ganzenvoet
 Veenwortel
 Riet
 Echt bitterkruid
 Muizenoor
 Grove den
 Gewone eikvaren
 Wilde reseda
 Schietwilg
 Stekend loogkruid
 Zeepkruid
 Muurpeper
 Avondkoekoeksbloem
 Blauwe knoop
 Boerenwormkruid
 Hazenpootje
 Klein hoefblad
 Toorts spec.
 Kandelaartoorts
 Akkerviooltje
 Groot zeegras

Reptielen en amfibieën

Lissotriton vulgaris
Zootoca vivipara

Kleine watersalamander
 Levendbarende hagedis

Sprinkhanen en krekels

Pholidoptera griseoptera

Bramensprinkhaan

Vogels

Accipiter nisus
Aegithalos caudatus
Alauda arvensis
Anarhynchus alexandrinus
Anas acuta
Anas platyrhynchos

Sperwer
 Staartmees
 Veldleeuwerik
 Strandplevier
 Pijlstaart
 Wilde Eend

Anser albifrons	Kolgans
Anser anser	Grauwe Gans
Anser brachyrhynchus	Kleine Rietgans
Anthus pratensis	Graspieper
Ardea alba	Grote Zilverreiger
Ardea cinerea	Blauwe Reiger
Branta canadensis	Grote Canadese Gans
Branta leucopsis	Brandgans
Buteo buteo	Buizerd
Calidris alba	Drieteenstrandloper
Calidris alpina	Bonte Strandloper
Calidris minuta	Kleine Strandloper
Calidris pugnax	Kemphaan
Carduelis carduelis	Putter
Chroicocephalus ridibundus	Kokmeeuw
Circus cyaneus	Blauwe Kiekendief
Corvus corax	Raaf
Corvus cornix	Bonte Kraai
Cygnus olor	Knobbelzwaan
Dendrocopos major	Grote Bonte Specht
Dryocopus martius	Zwarte specht
Falco tinnunculus	Torenvalk
Fringilla coelebs	Vink
Gallinago gallinago	Watersnip
Garrulus glandarius	Gaai
Grus grus	Kraanvogel
Haliaeetus albicilla	Zeearend
Larus argentatus	Zilvermeeuw
Larus canus	Stormmeeuw
Larus marinus	Grote Mantelmeeuw
Loxia curvirostra	Kruisbek
Mareca penelope	Smient
Mareca strepera	Krakeend
Mergus merganser	Grote Zaagbek
Mergus serrator	Middelste Zaagbek
Milvus milvus	Rode Wouw
Motacilla alba	Witte Kwikstaart
Numenius arquata	Wulp
Oenanthe oenanthe	Tapuit
Panurus biarmicus	Baardman
Parus major	Koolmees
Passer domesticus	Huisemus
Passer montanus	Ringmus
Periparus ater	Zwarte Mees
Phalacrocorax carbo	Aalscholver
Phoenicurus ochruros	Zwarte Roodstaart
Pluvialis apricaria	Goudplevier
Pluvialis squatarola	Zilverplevier

Pyrrhula pyrrhula
Rallus aquaticus
Regulus ignicapilla
Regulus regulus
Sitta europaea
Spatula clypeata
Spinus spinus
Strix aluco
Sturnus vulgaris
Thalasseus sandvicensis
Tringa erythropus
Tringa nebularia
Tringa ochropus
Troglodytes troglodytes
Vanellus vanellus

Goudvink
Waterral
Vuurgoudhaan
Goudhaan
Boomklever
Slobeend
Sijs
Bosuil
Spreeuw
Grote Stern
Zwarte Ruiter
Groenpootruiter
Witgat
Winterkoning
Kievit

Zoogdieren

Canis lupus
Capreolus capreolus
Cervus elaphus
Dama dama
Neomys fodiens
Vulpes vulpes

Wolf
Ree
Edelhert
Damhert
Waterspitsmuis
Vos